

The duke heeft iets oer-Brits, alsof er thee en scones bij geserveerd zullen worden. © rr

Afscheid van een verteller

INTERVIEW ROGER MICHELL Met *The duke* toonde Roger Michell twintig jaar na *Notting Hill* opnieuw wat een begenadigd verhalenverteller hij was. Door corona werd de film zo lang uitgesteld dat de regisseur intussen overleden is. Een postuum interview.

'Het is met grote droefheid dat de familie van Roger Michell – regisseur, schrijver en vader van vier – zijn dood meldt op de leeftijd van 65 jaar op 22 september.' Met dat bericht werd nu alweer een jaar geleden het overlijden gemeld van de regisseur Michell. Precies een jaar eerder had ik hem nog geïnterviewd onder een stralende zon op een terras in Venetië, waar hij aanwezig was op het filmfestival voor de première van *The duke*. Niemand die toen kon vermoeden dat die film ook zijn laatste zou zijn.

'Ik heb mijn hele leven kunnen doen wat ik graag deed', zei Michell bij die gelegenheid. 'Ik weet dat ik hooguit nog een vijftal films kan maken en die kunnen dan maar beter *pretty damn good* zijn.'

Een doodsoorzaak werd nooit bekendgemaakt. De regisseur had in 1999 wel al een hartaanval overleefd, niet lang na de première van *Notting Hill*. Die romantische komedie met Julia Roberts en Hugh Grant werd zijn bekendste film en was destijds een absoluut kassucces.

'Ik dacht indertijd: ofwel wordt deze film een flop, ofwel wordt het een groot succes. Zo is dat met komedies: ofwel werken ze, ofwel niet en eigenlijk heb je geen enkele garantie. Maar dat *Notting Hill* decennialang zo geliefd zou blijven, had ik nooit kunnen denken. Soms lijkt het wel alsof ik maar één film heb gemaakt.'

Kijk- en luistergeld

Toch bleef hij ook in latere jaren naarstig verder werken. In 2017 leverde hij misschien wel de mooiste film uit zijn carrière af, met zijn verfilming van *My cousin Rachel*

van Daphne du Maurier, met Rachel Weisz in de hoofdrol. Het was een van de weinige films waarvoor hij zelf het scenario had geschreven. Michell was in de eerste plaats een vakman. Hij wist perfect wat elke film nodig had.

En hij vergat nooit zijn publiek. Dat is ook te zien in *The duke*, waarin Jim Broadbent en Helen Mirren de pannen van het dak spelen. De sentimentele, maar ontgensprekelijk charmante film is gebaseerd op een van de meest tot de verbeelding sprekende kunststiefallen aller tijden, die het Britse establishment een flinke neus zette. In 1961 stal Kempton Bunton, een gepensioneerd buschauffeur, een schilderij van Goya uit de National Gallery, in Londen, omdat hij niet langer kijk- en luistergeld wilde betalen.

'Het grote klassenverschil in het Verenigd Koninkrijk is me altijd een doorn in het oog geweest', zei Michell, zelf afkomstig uit een rijke diplomatenfamilie. 'Maar het is ook de perfecte bron voor humor. Ik wou er geen echte komedie van maken, maar vond het leuk om het ook niet al te serieus te nemen. Ik hou ervan hoe de gewone man zijn middelvinger opsteekt naar de machtigen.'

Hij toont Kempton Bunton als een ware

'De excentriekeling is een typisch Brits personage', zegt Roger Michell. © afp

wolksheld, die een streek uithaalde die zo sluw en goedaardig was dat je haast niet anders kan dan er sympathie voor opbrengen. Bunton las in 1961 in de krant hoe een rijke Amerikaanse kunstverzamelaar het schilderij *Portrait van de hertog van Wellington* van Francisco Goya had gekocht voor zo'n 390.000 euro. Daarop had de Britse regering besloten om het schilderij voor hetzelfde bedrag te kopen, opdat het werk in het Verenigd Koninkrijk zou blijven.

Dat de regering bereid was om zo'n gigantische som neer te leggen voor één schilderij, terwijl hij moest betalen om simpelweg tv te kijken, kon er bij Bunton niet in. Op 21 augustus 1961 kroop hij in de vroege ochtend door het toiletraampje van de National Gallery om het werk van de muur te halen en ermee naar buiten te wandelen.

'Ik hou ervan hoe de gewone man zijn middelvinger opsteekt naar de machtigen'

Roger Michell
Regisseur

Het werd groot nieuws. Zo groot dat er zelfs naar geknipoogd werd in de James Bondfilm *Dr. No*. De politie ging uit van een ervaren kunststief. Tot er een brief aankwam waarin stond dat het schilderij kon worden terugbezorgd als er 140.000 pond werd overgemaakt aan een liefdadigheidsinstelling die de televisiekosten zou betalen voor arme mensen.

Basisvoorziening

'Je mag niet onderschatten hoe belangrijk tv voor mensen toen was', zei Michell. 'Het is dankzij de tv dat de wereld bij de mensen in de huiskamer binnenkwam, net zoals dat nu gebeurt via het internet. Net zo zijn er nu mensen die goede argumenten hebben om aan te voeren dat internet een basisvoorziening is, die door de overheid betaald zou moeten worden, zodat arme mensen er even makkelijk toegang toe hebben als rijke.'

Michell betreurt ook de opmars van streamingdiensten niet. 'Het is geen concurrentie voor bioscoopfilms, maar creëert net meer mogelijkheden om te werken als regisseur en om verhalen te vertellen. Ik hoop gewoon dat er in de toekomst ook nog films als *The duke* kunnen worden gemaakt.'

Na *Notting Hill* maakte Michell begin jaren 2000 een geslaagde overstap naar Hollywood, met de thriller *Changing lanes* met Ben Affleck en Samuel L. Jackson. Toch zou hij de rest van zijn carrière Britse films blijven maken. 'Ik koos voor mijn gezin. Ik maakte een echtscheiding door en wou bij mijn kinderen blijven. Maar ik heb daar nog geen seconde spijt van gehad. Het vaderschap is het beste wat me is overkomen. En het heeft mijn films gevoed.'

The duke heeft iets oer-Brits, alsof er thee en scones bij geserveerd zullen worden. Dat leek Michell een groot compliment te vinden. 'De excentriekeling is een typisch Brits personage. Ik herken mezelf er ook in. Dat Britse is iets waarop we gerust trots mogen zijn. Al moest dat nu ook weer niet per se uitmonden in een Brexit.'

Jeroen Struys

The duke

Van: Roger Michell
Met: Jim Broadbent, Helen Mirren
(96 min.) ★★★★★